

Ενότητα 2^η
Η εκπαίδευση των παιδιών στην αρχαία Αθήνα

Ἐν Ἀθήναις διδάσκουσι
καί νουθετοῦσι τούς παῖδας μετ' ἐπιμελείας.

Πρῶτον μὲν καί τροφός καί μήτηρ
καί παιδαγωγός καί αὐτός ὁ πατήρ
ἐπιμελοῦνται.

ὅπως βέλτιστος γενήσεται ὁ παῖς,
διδάσκοντες ὅτι τό μὲν δίκαιόν ἐστι,

τό δέ ἄδικον καί τόδε μὲν καλόν, τόδε δέ
αἰσχρόν.

Εἶτα δέ, ἐπειδάν οἱ παῖδες εἰς ἡλικίαν
ἔλθωσιν,

οἱ γονεῖς εἰς (οἴκους) διδασκάλων πέμπουσιν

ἔνθα οἱ μὲν γραμματισταί ἐπιμελοῦνται

ὅπως γράμματα μάθωσιν

καί τά γεγραμμένα ἐννοῶσι,

οἱ δέ κιθαρισταί τῷ κιθαρίζειν πειρῶνται

ἡμερωτέρους αὐτούς ποιεῖν

καί οἰκειοῦσι τὰς ψυχὰς τῶν παιδῶν

πρός τόν ῥυθμόν καί τήν ἁρμονίαν.

Ἔτι οἱ παῖδες φοιτῶσιν

ἐν γυμνασίοις καί παλαίστραις,

ἔνθα οἱ παιδοτρίβαι ποιοῦσι

Βελτίω τα σώματα αὐτῶν,

ἵνα μή ἀναγκάζωνται ἀποδειλιᾶν

διά τήν πονηρίαν τῶν σωμάτων.

Στην Αθήνα διδάσκουν

και νουθετούν τα παιδιά με φροντίδα.

Πρώτα πρώτα η παραμάννα και η μητέρα
και ο παιδαγωγός και ο ίδιος ο πατέρας
φροντίζουν

πώς θα γίνει το παιδί ακόμα καλύτερο

διδάσκοντας ότι το ένα είναι δίκαιο,

το άλλο άδικο, αυτό ωραίο, το άλλο άσχημο.

Ἐπειτα, όταν φτάσουν τα παιδιά στην
κατάλληλη

ηλικία

οι γονεῖς τα στέλνουν στα σπίτια των
δασκάλων,

όπου οι δάσκαλοι της γραφής και της
ανάγνωσης

φροντίζουν

να μάθουν γράμματα

και να καταλαβαίνουν όσα είναι γραμμένα,

ενώ οι κιθαριστές με το να παίζουν λύρα
προσπαθούν

να τα κάνουν πιο ἡμερα

και εξοικειώνουν την ψυχή τους

στο ρυθμό και την αρμονία.

Επιπλέον, τα παιδιά συχνάζουν

στα γυμναστήρια και στις παλαίστρες,

όπου οι δάσκαλοι της γυμναστικής κάνουν

τα σώματά τους πιο δυνατά,

για να μην αναγκάζονται να δειλιάζουν

εξαιτίας της κακής σωματικής κατάστασης.